

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Filozofická fakulta

Ústav věd o umění a kultuře

POSUDEK BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Autor práce a studijní obor: Natálie Trnková - Kulturní studia

Název práce: POTÁPKY, PÁSKOVÉ A JEJICH REPREZENTACE V ČESKÉ KULTUŘE

Oponentka práce: Mgr. Vera Kaplická Yakimova , Ph.D.

Slovní vyjádření, náměty a otázky k obhajobě:

Natálie Trnková se ve své bakalářské práci věnuje dvou subkulturám, které jsou sice od našeho světa na jednu stranu vzdálené, jelikož byla aktuální skoro před 70 lety, ale na druhou autorka poukazuje na jejich provázanost se současností, a na obecné charakteristiky mládežnických subkultur. Potápkové a páskové se tak stávají zajímavým historickým objektem, ale mohli by posloužit i v diskuzi o tom, jak subkultury definujeme. Ve druhé části textu se pak Trnková zaměřuje na reprezentaci obou subkultur ve vybraných literárních a filmových dílech. Práce je napsána čtivě a jednoznačně svědčí o zájmu autorky o zvolené téma.

V následujících řádcích se zmíním o problematických místech v předložené práci, jak velí role oponentky. První z nich nacházím na s. 10-11, kde autorka uvažuje o definici subkultury Petra Koury, z jehož prací čerpá intenzivně v celé práci. Zastavuje se zde u podmínky vstupu do subkultury z vlastní vůle. Trnková píše: „Pokud ale vnímáme pojem subkultura v tom nejširším smyslu slova, je příslušnost k nim opravdu vždy z vlastní vůle? Jestliže mohou těžko ovlivnitelné faktory jako ekonomická situace, rasa, sociální pozice či dokonce orientace, odlišovat skupinu lidí od majoritní kultury a tvořit tak subkulturu, lze účast v ní vnímat jako dobrovolnou?“ Postoj autorky je, že jednotlivci mohou být vrženi do situace, kdy automaticky do dané subkultury patří. Zdá se mi však, že zde Trnková zaměřuje pojem komunity a subkultury. Černochoch pocházející z chudinské čtvrtě v Americe jistě patří do afroamerické

komunity, ale není dle mého názoru automatické, že patří do subkultury, kterou formují někteří členové této komunity. Proto souhlasím s názorem, že vězni tvoří jistou (dočasnou) komunitu, ale netvoří subkulturu. Autorka by se k tomuto problému mohla vrátit během obhajoby.

V rámci textu se autorka snaží obsáhnout různá specifika, která danou subkulturu charakterizují - vzhled, životní styl, jazyk, oblíbená hudba a tance atd. Autorce se ale dle mého názoru ne vždy podařilo položit důraz na vhodné místo. Například na s. 15-17 se na prostoru 3 stran se věnuje jazzu jako hudebnímu stylu, jeho historii a jeho čelním představitelům, přičemž její práci tento exkurz nijak, troufám si říci, neobohacuje. Naopak na s. 25 zmiňuje proces s Vyšehradskými jezdci, který se dle slov autorky "zapsal do dějin mládežnických subkultur", věnuje mu však tři krátké odstavce. Je překvapivé, že Trnková nevyužila možnosti se této kauze věnovat podrobněji, i když by k tomu měla bohatý materiál, jak literární, tak i publicistický.

Část věnovaná uměleckým reprezentacím je jednoznačně přínosná a doplňuje předchozí historické části. Bohužel autorka většinou nenabízí hlubší analýzu, drží se převyprávění děje a neubrání se spojovat tyto reprezentace nekriticky s realitou, když je hodnotí jako věrné a "typické", příchod Bejbyho ve filmu *Šakalí léta* "poskytuje poměrně kompletní představu, jak na subkulturu většinová společnost nahlížela", film *Parta nezradí* "nabízí náhled do každodennosti páskovské kultury" a je "ideálním kinematografickým ukazatelem páskovského slangu" (obě předchozí citace se nacházejí na s. 35), povídkový soubor *Hořkej svět* "bez růžových brýlí zachycuje" proti čemu se stavěly subkultury (s. 42) atd. Použití jakéhokoliv uměleckého díla jako důkazu určitého historického faktu, mi bez reflexe specifik těchto reprezentací přijde teoreticky problematické.

I přes zmíněné připomínky však považuji bakalářskou práci Natalie Trnkové za zdařilou a pokud se autorka během obhajoby s připomínkami tvůrčím způsobem vyrovná, nebránila bych se jí hodnotit jako výbornou.

Práci doporučuji k obhajobě a prozatím ji hodnotím jako velmi dobrou.

Navrhovaná klasifikace: velmi dobře

.....
podpis oponentky práce

V Českých Budějovicích dne 5. června 2021

Stupeň klasifikace:	Výborně	velmi dobře	dobře	nevyhověl